

УДК 371.134

Наталія Пазюра

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри авіаційної англійської мови,
Національного авіаційного університету,
м. Київ, Україна
ORCID 0000-0003-1234-7610
npazyura@ukr.net

Тетяна Новікова

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького,
м. Хмельницький, Україна
ORCID 0000-0002-9895-6152
tasya_mistress@i.ua

Олександр Діденко

доктор педагогічних наук, професор,
головний науковий співробітник науково-організаційного відділу,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького,
м. Хмельницький, Україна
ORCID ID 0000-0002-7900-6047
didenko.alexandr69@gmail.com

Олександр Гнидюк

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри фізичної підготовки та особистої безпеки,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького,
м. Хмельницький, Україна
ORCID ID 0000-0003-3154-1697
ognuduk@ukr.net

Олександра Ісламова

кандидат філософських наук,
старший викладач кафедри іноземних мов,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького,
м. Хмельницький, Україна
ORCID ID 0000-0002-2102-7363
a.islamova90@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ У ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ АЗІЇ

У статті представлено результати аналізу наукових джерел щодо особливостей військово-професійної підготовки фахівців сектору безпеки і оборони у провідних країнах Азії – Республіці Індія, Китайській Народній Республіці, Японії, Південній Кореї, Ізраїлі. З'ясовано, що ці країни зазнають впливу гібридних загроз, які впливають на розвиток систем національної безпеки та військово-професійної підготовки фахівців сектору безпеки і оборони.

На основі аналізу наукових досліджень та нормативно-правових актів виокремлено вимоги до військово-професійної підготовки фахівців сектору безпеки і оборони в сучасних умовах з урахуванням реальних та потенційних загроз. З'ясовано, що військово-професійній підготовці військовослужбовців у закладах освіти притаманні такі особливості, як орієнтація на імплементацію модернізаційних

змін з метою відповіді на гібридні воєнно-політичні загрози; урахування міжнародних стандартів з метою підвищення ефективності виконання завдань, що постають перед військовими формуваннями та правоохоронними органами; дотримання національних традицій у підготовці військовослужбовців з одночасним застосуванням інноваційних технологій навчання. Однією з особливостей підготовки фахівців сектору безпеки і оборони в цих країнах є емерджентність – властивість системи військово-професійної підготовки, яка підвищує ефективність освітнього процесу у військових закладах освіти. Емерджентна система військово-професійної підготовки військових фахівців є динамічною, саморегульованою, адаптивною до виконання комплексних неочікуваних та нелінійних вимог, які висуваються до неї, і сприяє формуванню готовності військовослужбовців до протидії гібридним загрозам.

У статті детально представлено особливості систем військово-професійної підготовки фахівців сектору безпеки і оборони у військових закладах освіти у кожній з зазначених країн та зроблено висновок, що в подальшому окремі елементи можна імплементувати у процес підготовки військовослужбовців у вищих військових навчальних закладах в Україні.

Ключові слова: військово-професійна підготовка; фахівці сектору безпеки та оборони; емерджентність; країни Азії; військовослужбовці.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. В умовах інтенсифікації глобалізаційних процесів та інформатизації помітне збільшення кількості міжнародних кризових явищ, посилення воєнно-політичної нестабільності, яка переростає у збройні конфлікти. З огляду на це виникає необхідність актуалізації військово-наукових знань, розроблення нових систем озброєння та військової техніки, підвищення якості військово-професійної підготовки військових фахівців.

Події на Сході України виявили низку проблем у системі підготовки військових фахівців. Аналіз наукових праць [1]; [2] свідчить про те, що сучасні війни відрізняються від конвенційних, а війни між дер-

жавами перетворилися на конфлікти локального характеру, в яких прямо чи опосередковано одній зі сторін допомагає інша держава, використовуючи нетипові методи. Відповідно до Воєнної доктрини України “перенесення ваги у воєнних конфліктах на асиметричне застосування воєнної сили нерегулярними та/або незаконними збройними формуваннями, зміщення акцентів у веденні воєнних конфліктів на комплексне використання воєнних і невоєнних інструментів (економічних, політичних, інформаційно-психологічних тощо) перетворює конвенційну війну на так звану “гібридну війну” [3]. Фахівці Національного інституту стратегічних досліджень, характеризуючи збройний конфлікт на території України, використовують термін “гібридна війна”, оскільки Російська Федерація як країна-агресор поєднує мілітарні, квазімілітарні, дипломатичні, інформаційні та економічні засоби [4, с. 15–17].

Досвід проведення антитерористичної операції засвідчує, що підготовка військових фахівців потребує реформування та пошуку оптимальних методик, підвищення професіоналізму та професійної компетентності офіцерів, здатних протистояти різним видам агресії [5]. З огляду на сучасні вимоги до військово-професійної підготовки військових фахівців актуальним є дослідження зарубіжного досвіду в галузі військової освіти, особливо тих країн, що протистоять гібридним загрозам, зокрема Китайської Народної Республіки, Індії, Японії, Південної Кореї, Ізраїлю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій підтверджує, що проблема військово-професійної підготовки фахівців сектору безпеки і оборони є об’єктом досліджень багатьох вітчизняних та зарубіжних дослідників. Серед українських дослідників варто назвати В. Барішнікова, Є. Брижатого, О. Діденка, М. Телелима, О. Торічного, Ю. Приходька, які проаналізували сучасні тенденції розвитку та напрями модернізації професійної підготовки майбутніх офіцерів у вищих військових навчальних закладах (далі – ВВНЗ) в Україні. Зарубіжний досвід узагальнено на основі досліджень індійської системи військово-професійної підготовки військових фахівців (Н. Берестецька, П. Менон (P. Menon), Д. Джонсон (D. Johnson), Дж. Мороней

(J. Moroney), Р. Гангулі (R. Ganguly), П. Маллік (P. Mallick)), китайської (Дж. Мулвенон (J. Mulvenon), Д. Джонсон (D. Johnson), Дж. Мороней (J. Moroney), Р. Кліфф (R. Cliff), ізраїльської (Д. Джонсон (D. Johnson), Дж. Мороней (J. Moroney), Р. Кліфф (R. Cliff), М. Маркел (M. Markel), корейської (Ін-Бум Чун (In-Bum Chun), Кі-Джоо Кім (Ki-Joo Kim), японської (Ш. Фукушіма (S. Fukushima).

Емерджентність як властивість системи підготовки досліджували Б. Блер (B. Blair), Л. Шаулер (L. Shawler), Х. Стеенбеєк (H. Steenbeek), П. ван Геерт (P. Van Geert), М. Дарлінг (M. Darling), Дж. Сміт (J. Smith), М. Коваль, М. Козяр, А. Литвин та ін.

Проте проблема військово-професійної підготовки фахівців сектору безпеки і оборони має багато контрверсійних питань. З огляду на це вивчення її сучасного стану в зарубіжних країнах дозволяє виявити її актуальні характеристики та шляхи вдосконалення.

Мета статті – узагальнення досвіду військово-професійної підготовки фахівців сектору безпеки й оборони у провідних країнах Азії (Китайська Народна Республіка, Республіка Індія, Японія, Південна Корея, Ізраїль) для подальшого визначення рекомендацій для ВВНЗ в Україні та їхньої імплементації в освітній процес.

Для розв'язання мети дослідження визначено його теоретичні основи, зокрема:

наукові публікації вітчизняних та зарубіжних дослідників, де розглянуто різні аспекти військово-професійної підготовки фахівців сектору безпеки й оборони в Україні та закордоном;

нормативно-правові акти (Указ Президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року “Про нову редакцію Воєнної доктрини України”), де окреслено вимоги до військово-професійної підготовки офіцерів та з’ясовано загрози, яким повинні протидіяти військові формування та правоохоронні органи);

аналітичні джерела та інформаційні бюлетені (Інновації в освіті та науці окремих країн Європи, Азії та Америки: Інформаційний бюлетень наукового проєкту “Інноваційний університет – інструмент інтеграції в європейський освітній і науковий простір” (Ужгородський

національний університет, ННІ євроінтеграційних досліджень), Preparing and Training for the Full Spectrum of Military Challenges. Insights from the Experiences of China, France, the United Kingdom, India, and Israel (RAND National Defense Research Institute), Korean Defense Reform: History and Challenges);

інтернет-джерела для отримання оперативної інформації про події у галузі військової освіти за кордоном.

Методика дослідження базується на теоретичному аналізі вітчизняних та зарубіжних досліджень для вивчення систем військово-професійної підготовки військових фахівців в окремих азійських країнах (Китайська Народна Республіка, Індія, Японія, Південна Корея, Ізраїль) та окреслення шляхів їхнього вдосконалення з урахуванням необхідності протидіяти гібридним загрозам.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Система військово-професійної підготовки фахівців сектору безпеки й оборони покликана забезпечити їх високий рівень професійної компетентності, інтелектуального та фізичного розвитку, професійної культури, сформувати у них лідерські якості та професійну відповідальність ефективно виконувати оперативно-службові завдання в особливих та екстремальних умовах [6], [7], [8]. Результати аналізу наукової літератури [9], [10], [11] дозволяють зробити висновок, що з урахуванням необхідності протидії гібридним загрозам до майбутніх фахівців сектору безпеки і оборони висувуються нові вимоги, зокрема:

відповідність рівня підготовленості тим завданням, що постають перед військовими формуваннями та правоохоронними органами;

спрямованість на досягнення позитивних результатів у військово-професійній діяльності (йдеться про особисту спрямованість та здатність спрямувати на досягнення позитивних результатів свій підрозділ та персонал);

здатність до застосування ефективних науково обґрунтованих підходів та рішень для вирішення службових завдань;

уміння опановувати нові знання й адекватно застосовувати інформацію;

високий рівень мотивації до професійного саморозвитку та самопідготовки;

готовність до використання інноваційних технологій у професійній діяльності;

уміння застосовувати інноваційні методи професійної діяльності; здатність до логічного мислення, уміння вирішувати нестандартні та нетипові завдання;

високий рівень комунікативної компетентності, уміння вирішувати службові завдання з використанням іноземної мови.

Узагальнення результатів аналізу наукових джерел [9], [10], [11] дозволило зробити висновок, що в умовах сучасної воєнно-політичної ситуації в азійському регіоні до змісту та організації професійної підготовки майбутніх фахівців сектору безпеки й оборони також висуваються певні вимоги, а саме:

відповідність системи військово-професійної підготовки міжнародним стандартам;

апроксимація нормативно-правових актів, що стосуються військової освіти, до міжнародних стандартів;

відповідність рівня технологічності військово-професійної підготовки характеру та змісту оперативно-службових завдань;

забезпечення неперервності системи військово-професійної підготовки;

сприятливий соціально-психологічний клімат та професійне середовище, зворотній зв'язок в процесі військово-професійної підготовки;

розвиток міжнародного співробітництва та урахування інноваційного зарубіжного досвіду.

Детальне вивчення вимог, що висуваються до військово-професійної підготовки фахівців сектору безпеки й оборони, свідчить про те, що у закладах військової освіти країн Азійського регіону (Китайська Народна Республіка, Індія, Японія, Південна Корея, Ізраїль) особлива увага належить забезпеченню емерджентності системи військово-професійної підготовки офіцерів [8], [12]. Емерджентність як властивість військово-професійної підготовки передбачає появу

якісно нових функціональних якостей у результаті сукупного функціонування взаємопов'язаних усіх елементів. Згідно з Х. Стеенбеekom та П. ван Геертом емерджентна система підготовки – це динамічне нове явище, яке виникає після інтеракцій між елементами та учасниками і сприяє виникненню процесів саморегуляції та співрегуляції. Ці процеси можуть бути короткотерміновими чи довготерміновими залежно від актуальних комплексних вимог, які висуваються до системи [13]. Окремі дослідники вважають, що емерджентність – це процес, завдяки якому відбуваються інтеракції окремих учасників (“агентів”), створюючи складніші моделі, ніж ті системи, які вони могли б створити поодиночки. Емерджентність сприяє формуванню готовності системи підготовки протистояти більш складним, неочікуваним, нелінійним та динамічним викликам освітнього середовища і його осучасненню [14]. Згідно з дослідженнями А. Браїласа, К. Коскінаса та Дж. Алексіаса емерджентність – це властивість не лише системи підготовки майбутніх фахівців, а й закладу освіти, оскільки емерджентність є результатом транзакцій учасників освітнього процесу та їхньої спільної діяльності [15]. Крім того, розвиток та забезпечення емерджентності в межах системи професійної підготовки сприяє зростанню її адаптивних якостей та підвищує економічну ефективність [12].

Узагальнення результатів аналізу наукових джерел [9], [10], [11] дозволяє зробити висновок, що емерджентність є необхідною властивістю системи військово-професійної підготовки фахівців сектору безпеки та оборони, оскільки сприяє формуванню актуальних знань, умінь та навичок, а також ціннісних орієнтацій майбутнього офіцера та забезпечує його готовність до виконання службових завдань, у тому числі й щодо протидії гібридним загрозам. Низка зарубіжних дослідників країн Азії [8], [16] стверджує, що емерджентні властивості системи професійної підготовки майбутніх фахівців забезпечують її відкритість до інноваційних змін та подальшого вдосконалення.

Емерджентними властивостями є [17]: цілеспрямована мотивація учасників освітнього процесу до формування усіх компонентів готовності до подальшої професійної діяльності; інтегрування змісту професійної підготовки та завдань, що постають перед відомством (уста-

новою, організацією); раціональне поєднання традиційних та інноваційних методів навчання, а також специфічних методів, необхідних для формування готовності майбутніх військових фахівців до професійної діяльності, у тому числі до дій в особливих умовах; використання ефективних методів оцінювання тих, хто навчається, та інструментів для оцінювання рівня сформованості професійної готовності; продуктивне одночасне коригування навчальної успішності курсантів та досягнутого ними рівня готовності за допомогою індивідуальних завдань.

Узагальнення результатів аналізу наукових досліджень і публікацій [8], [16], [18], [19], [21], [22], [23], [24], а також нормативно-правових документів [20], [25] дозволило виокремити шляхи вдосконалення військово-професійної підготовки військових фахівців у Китайській Народній Республіці, Індії, Японії, Південній Кореї та Ізраїлі.

Зокрема узагальнення досвіду військово-професійної підготовки військових фахівців у Китайській Народній Республіці дозволяє визначити такі основні типові риси цього процесу: практична орієнтованість підготовки; використання технічних засобів навчання, ІКТ, симуляційних та віртуальних технологій; інформатизація освітнього процесу; удосконалення інфраструктури ВВНЗ; підвищення економічної ефективності військово-професійної підготовки; упровадження ефективної моделі неперервної освіти; створення умов для перекваліфікації, набуття додаткової спеціальності для офіцерів; суворі вимоги до відбору науково-педагогічних працівників ВВНЗ; організація інтенсивної підготовки; посилення контролю за збереженням державної таємниці, виробнича ізоляція сфер професійної діяльності для забезпечення режиму таємності (компартменталізація); формування навичок налагодження корпоративних контактів (нетворкінгу); налагодження підготовки у військових підрозділах (base-based training); упровадження національної програми "2 + 2" (означає, що особа, яка бажає служити у збройних сил КНР – Народно-визвольній армії, 2 роки навчається в цивільному навчальному закладі, а потім продовжує навчання у ВВНЗ).

Найважливішими особливостями військово-професійної підготовки військових фахівців у Республіці Індія є запровадження системи

зовнішнього оцінювання; використання інноваційних педагогічних технологій (перехресне навчання, горизонтальне навчання); гендерна рівність; інтеграція цивільної та військової освіти; колективна підготовка в центрах бойової підготовки (combat training centers); посилення відповідальності командирів за підготовку персоналу в підрозділах; організація спільних тренувань різних родів військ; підготовка офіцерів до тривалих кампаній щодо протидії заколотам та сепаратистським рухам, гібридним загрозам, тероризму, інформаційній війні; гуманітарна підготовка військових фахівців (вивчення у ВВНЗ загальної та воєнної історії, літератури, філософії, політології, етики); формування психологічної готовності до дій в особливих та екстремальних умовах, а також до тривалих конфліктів низької інтенсивності. Важливе значення мають сувора процедура відбору кандидатів на вступ до ВВНЗ; широке використання ІКТ, симуляційних технологій, спеціальної методики для їх впровадження в освітній процес; передопераційна підготовка (preoperational training) до конкретного завдання для кожного військовослужбовця, розроблення стандартних оперативних процедур; підготовка іноземців у ВВНЗ, міжнародні програми обміну; адаптаційна підготовка (adaptability training) перед призначенням на посаду та з метою підготовки до дій в оперативному середовищі; орієнтація на саморозвиток військового фахівця; запровадження програми підготовки молодших командирів та програми “Підготовка до невизначеності (Training for Uncertainty)”, яка охоплює інтелектуальну підготовку, розвиток моральних якостей, критичного та стратегічного мислення офіцера, здатності до планування, уміння прогнозувати ситуацію, комунікативних навичок, уміння впливати на підлеглих власним позитивним прикладом, лідерства і непрямих лідерських якостей (культури, ціннісних орієнтацій, цілеспрямованості); вивчення військової дипломатії, геополітики; технічна підготовка; гібридне навчання.

Результати узагальнення наукових праць і публікацій з проблеми дослідження дозволили визначити особливості військово-професійної підготовки військових фахівців в Японії. Зокрема з’ясовано, що навчальний план у військових закладах освіти орієнтований на розширення кругозору курсантів, формування у них аналітичного мислення

та відповідальності за свої дії. Важливе значення має підготовка спеціальних підрозділів, а також фахівців сектору безпеки та оборони до ситуації невизначеності (ситуації у сірій зоні (“gray zone situation”). Характерним є розширення міжнародного співробітництва; організація спільних тренувань (наприклад, з представниками сектору безпеки та оборони Австралії та Філіппін) і міжнародних обмінних програм (Австралія, Індія, США, Південна Корея, Сінгапур, Велика Британія, Таїланд); удосконалення технічного забезпечення навчальних підрозділів та використання новітніх науково-технічних розробок; позааудиторне навчання, організація дозвілля, можливість відвідування різних гуртків за інтересами (автомобільний клуб, англomовний гурток, воєнна історія, музика, малювання, айкідо, сумо, танцювальний гурток тощо). У професійній підготовці фахівців сектору безпеки та оборони акцентується увага на формуванні в них дисциплінованості, умінь використовувати різні засоби зв'язку, знання у сфері морського права, володіння англійською мовою. У центрі уваги також інтенсивна фізична підготовка фахівців сектору безпеки та оборони, яка передбачає плавання на довгі дистанції, керування човном та планером, біг на лижах, курси виживання в надзвичайних ситуаціях.

Щодо особливостей військово-професійної підготовки військових фахівців у Південній Кореї, то важливо зазначити, що основними з них є популяризація військової служби; інтелектуальна та психологічна підготовка військових фахівців; формування навичок медіаграмотності та протидії інформаційній війні; військово-патріотичне виховання; демократизація освітнього процесу, цивільний контроль за військовою сферою; розширення міжнародного співробітництва; вивчення іноземних мов курсантами, зокрема англійської; формування лідерських якостей та навичок командної роботи; інтеграція військової і цивільної сфер, підготовка військових фахівців у приватних цивільних закладах освіти; проведення спільних широкомасштабних тренувань з країнами-партнерами (США); оновлення озброєння та військової техніки.

Результати узагальнення наукових праць і публікацій з проблеми дослідження дозволили визначити особливості військово-професій-

ної підготовки фахівців сектору безпеки і оборони в Ізраїлі. Йдеться про запровадження обов'язкової строкової служби в збройних силах цієї країни (48 місяців для чоловіків та 24 місяці для жінок); формування у військовослужбовців навичок протидії тероризму; дотримання концепції проведення операцій за межами країни та ознайомлення з нею військових; використання універсального списку завдань (universal list of tasks), який призначений для всіх військових фахівців, та специфічного списку (special list of tasks) для фахівців окремих спеціальностей; моніторинг командирами готовності персоналу та регулярна звітність; одномісячна загальна підготовка для чоловіків та жінок, які не можуть служити за станом здоров'я (орієнтація на місцевості, використання зброї, укриття від ракетного удару тощо); обов'язкове вивчення історії збройних сил Ізраїлю; передбачення фізичного покарання (наприклад, присідання, віджимання) за незначні дисциплінарні проступки; заохочення до дружних відносин між офіцерами та солдатами, звертання один до одного на ім'я; обов'язкове вивчення тактичної медицини; організація двотижневого курсу з виживання в полоні (поведінка на допиті, протидія фізичній агресії та психологічному тиску); вогнева підготовка за такими програмами, як Rifleman 02, Rifleman 02 extended, Rifleman 03; формування комунікативних навичок та навичок виживання в екстремальних умовах.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Військово-професійна підготовка фахівців сектору безпеки та оборони у країнах Азії (Китайська Народна Республіка, Індія, Південна Корея, Японія, Ізраїль) характеризується низкою особливостей. Військово-професійній підготовці притаманні такі особливості, як емерджентність та імплементація модернізаційних змін з метою відповіді на гібридні військово-політичні загрози; упровадження міжнародних стандартів з метою підвищення ефективності виконання завдань, що постають перед військовими формуваннями та правоохоронними органами.

Перспективами подальших наукових розвідок є дослідження можливостей творчого застосування досвіду цих країн для вітчизня-

них ВВНЗ з метою вдосконалення системи військово-професійної підготовки майбутніх фахівців сектору безпеки та оборони.

Список використаних джерел

1. Баришніков В. В., Неймирок О. К. Шляхи вдосконалення підготовки офіцерів запасу в Україні. *Системи обробки інформації*, 8(133), 2015. С. 158–161.
2. Приполова Л. І., Риндич, Д. С. Збройний конфлікт в Україні : доктринальний аспект і гібридні ознаки. *Право і суспільство*, 3, 2019. С. 57–63.
3. Указ Президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року “Про нову редакцію Воєнної доктрини України”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015#Text>
4. Горбулін В. (ред.) (2017). Світова гібридна війна: український фронт: монографія. Київ : НІСД.
5. Телелим В. М., Приходько Ю. І. Військова освіта в системі обороноздатності держави: проблеми, світові та національні тенденції розвитку. *Військова освіта*, 2, 2013. С. 3–19.
6. Діденко О. В. Особливості впровадження компетентнісного підходу у професійну підготовку майбутніх офіцерів у ВНЗ. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*, 3, 2014. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2014_3_6
7. Торічний О. В. *Теорія і практика формування військово-спеціальної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі навчання* : монографія. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ ім. Б. Хмельницького. 2012.
8. Mallick P. K. *Professional Military Education – An Indian Experience*. New Delhi : Vivekananda International Foundation. 2017.
9. Берестецька Н. Модернізація систем підготовки прикордонників у країнах, що розвиваються, в умовах глобалізації. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Педагогічні науки*, 1, 2015. С. 43–52.
10. Брижатиєв Є. І. Військово-професійна підготовка майбутніх офіцерів: від готовності до професіоналізму. *Вісник Національного університету оборони України*, 6(43), 2014. С. 13–17.
11. Інновації в освіті і науці окремих країн Європи, Азії та Америки: Інформаційний бюлетень наукового проекту “Інноваційний університет – інструмент інтеграції в європейський освітній і науковий простір”, Вип. 4.

Ужгород: Ужгородський національний університет, ННІ євроінтеграційних досліджень. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9721>

12. Blair B. J., Shawler L. A. Developing and Implementing Emergent Responding Training Systems With Available and Low-Cost Computer-Based Learning Tools: Some Best Practices and a Tutorial. *Behav Analysis Practice*, 13, 2020. P. 509–520.

13. Steenbeek H., van Geert P. The emergence of learning-teaching trajectories in education: a complex dynamic systems approach. *Nonlinear Dynamics Psychol Life Sci.*, 17(2), 2013. P. 233–67.

14. Darling M. J., Sparkes Guber, H., Smith, J. S., & Stiles, J. E. M. Emergent Learning: A Framework for Whole-System Strategy, Learning, and Adaptation. *The Foundation Review*, 8(1), 2016. P. 59–73.

15. Brailas A., Koskinas K., Alexias G. Teaching to emerge: Toward a bottom-up pedagogy. *Cogent Education*, 4(1). DOI: 10.1080/2331186X.2017.1377506

16. Menon P. (2015). Military Education in India: Missing the Forest for the Trees. *Journal of Defence Studies*, 9 (4), 2017. P. 49–69.

17. Коваль М. С., Козяр М. М., Литвин А. В. Педагогічна модель формування готовності фахівців цивільного захисту до професійної діяльності. *Вісник ЛДУБЖД*, 18, 2018. С. 143–151.

18. Mulvenon J. “True is False, False is True, Virtual is Reality, Reality is Virtual” : Technology and Simulation in the Chinese Military Training Revolution. In Kamphausen R., Scobell A., Tanner T. (eds.), *The “People” in the PLA: Recruitment, Training, and Education in China’s Military*. Carlisle, PA : U.S. Army War College, All Strategic Studies Institute. 2008. P. 49–98.

19. Johnson D. E., Moroney J. D. P., Cliff R., Markel M. W., Smallman L., Spirtas M. *Preparing and Training for the Full Spectrum of Military Challenges. Insights from the Experiences of China, France, the United Kingdom, India, and Israel*. Santa Monica: RAND National Defense Research Institute. 2009.

20. In-Bum Chun. Korean Defense Reform: History and Challenges: Report. *Brookings Papers*. 2017. URL: <https://www.brookings.edu/research/korean-defense-reform-history-and-challenges/>

21. Ki-Joo Kim. The Soldier and the State in South Korea: Crafting Democratic Civilian Control of the Military. *Journal of International and Area Studies*, 21(2), 2014. P. 119–131.

22. Ganguly R. India’s Military : Evolution, Modernisation and Transformation. *India Quarterly*, 71(3), 2015. P. 187–205.

23. Seungsook M. *Militarized Modernity and Gendered Citizenship in South Korea*. Durham, NC : Duke University Press. 2005.

24. Seungsook M. Gender, Conscription, and Popular Culture in Contemporary Korea. *The Sigur Center Asia Papers*, Hahn Moo-Sook Colloquium in the Korean Humanities, 2005. P. 15–27. URL: <https://www2.gwu.edu/~sigur/assets/docs/scap/SCAP26-HMS05.pdf>

25. National Defense Academy. URL: https://www.mod.go.jp/nda/english/files/files/1570061364phpDKjsxi/2018_nda_brochure_english.pdf

Paziura N., Novikova T., Didenko O., Hnydyuk O., Islamova O. Peculiarities of military professional training of security and defense sector in the leading Asian countries

The article presents the results of analysis of scientific sources concerning the peculiarities of military professional training of specialists of security and defense sector in the leading Asian countries – the Republic of India, the People's Republic of China, Japan, South Korea, and Israel. We have found that these countries are facing hybrid threats affecting the development of systems of national security and military professional training of specialists of security and defense sector.

Based on the analysis of scientific literature and normative acts we have distinguished the requirements to military professional training to specialists of security and defense sector in the current context taking into consideration real and potential threats. We have discovered that military professional training of servicemen is characterized by a number of peculiarities. They are the following: orientation towards implementation of modernization changes to respond to hybrid military and political threats; considering international standards in order to enhance the efficiency of completion of the mission faced by the personnel of military formations and law-enforcement agencies; taking into account national peculiarities and traditions as well as innovative learning technologies in the process of training of servicemen. Emergence is considered to be one of the peculiarities of training of specialists of security and defense sector. It is described as a quality of the system of military professional training that enhances the efficiency of educational process at the higher military educational establishments. Emergent system of military professional training is dynamic, self-regulating, adaptive to tackle complex, unexpected and nonlinear challenges it faces; and the system contributes to the formation of readiness of servicemen to counteract hybrid threats. The article outlines the peculiarities of systems of military professional training of specialists of security and defense sector at the higher military

educational establishments in each country. Also, we have come to the conclusion that some elements can be implemented within the process of training of servicemen at the higher military educational establishments in Ukraine.

Key words: military professional training; specialists of security and defense sector; emergence; Asian countries; servicemen.

References

1. Baryshnikov V. V., Neimyro, O. K. (2015). Shliakhy vdoskonalennia pidhotovky ofitseriv zapasu v Ukraini [Ways of improvement of training of reserve officers in Ukraine]. *Systema obrobky informatsii* [System of data processing], 8(133), S. 158–161. [in Ukrainian]
2. Prypolova L. I., Ryndych D. S. (2019). Zbroinyi konflikt v Ukraini : doktrynalnyi aspekt i hibrydni oznaky [Armed conflict in Ukraine: doctrine aspect and hybrid features]. *Pravo i suspilstvo* [Law and society], 3, S. 57–63. [in Ukrainian]
3. Law of the President Ukraine “On the decision of the Council of National Security and Defense of Ukraine from September 2, 2015 “On new version of Military Doctrine of Ukraine”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015#-Text> [in Ukrainian]
4. Horbulin V. (ed.) (2017). *Svitova hibrydna viina: ukrainskyi front* [World hybrid war: Ukrainian frontline]: monography. Kyiv: NISD. [in Ukrainian]
5. Telelym V. M., Prykhodko Yu. I. (2013). Viiskova osvita v systemi oboronozdatnosti derzhavy: problem, svitovi ta natsionalni tendentsii rozvytku [Military education in the system of state defensive capacity: problems, world and national trends of development]. *Viiskova osvita* [Military education], 2, S. 3–19. [in Ukrainian]
6. Didenko O. V. (2014). Osoblyvosti vprovadzhennia kompetentnysnogo pidhody u profesiinu pidgotovku maibutnikh ofitseriv u VNZ [Peculiarities of implementation of competence-based approach to professional training of future officers at the higher educational establishment]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhbu Ukrainy* [Buletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine], 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadsps_2014_3_6 [in Ukrainian]
7. Torichnyi O. V. (2012). *Teoriya i praktyka formuvannia viiskovo-spetsialnoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv-prykordonnykh u protsesi navchannia* [Theory and practice of formation of military special competence of future border guard

officers in the process of learning] : monography. Khmelnytskyi : Vyd-vo NADPSU im. B. Khmelnytskogo. [in Ukrainian]

8. Mallick P. K. (2017). *Professional Military Education – An Indian Experience*. New Delhi : Vivekananda International Foundation. [in English]

9. Berestetska N. (2015). Modernizatsiia system pidgotovky prykordonnykiv u krainakh, shcho rozvyvayutsia, v umovakh globalizatsii [Modernization of systems of training of border guards in developing countries under conditions of globalization]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhbu Ukrainy* [Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine]. Series: Pedagogical Sciences, 1, S. 43–52. [in Ukrainian]

10. Bryzhatyi Ye. I. (2014). Viiskovo-profesiina pidgotovka maibutnikh ofitseriv: vid gotovnosti do profesionalizmu [Military professional training of future officers: from readiness to professionalism]. *Visnyk Natsionalnogo universytetu oborony Ukrainy* [Collection of scientific works of the National University of Defense of Ukraine], 6(43), S. 13–17. [in Ukrainian]

11. Innovations in education and science in certain countries of Europe, Asia and America: Information bulletin of scientific project “Innovative project – instrument of integration towards European educational and scientific environment”, Issue. 4. Uzhhorod: Uzhhorod National University, Scientific institute of European integration researches. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9721> [in Ukrainian]

12. Blair B. J., Shawler L. A. (2020). Developing and Implementing Emergent Responding Training Systems With Available and Low-Cost Computer-Based Learning Tools: Some Best Practices and a Tutorial. *Behav Analysis Practice*, 13, P. 509–520. [in English]

13. Steenbeek H., van Geert P. (2013). The emergence of learning-teaching trajectories in education: a complex dynamic systems approach. *Nonlinear Dynamics Psychol Life Sci.*, 17(2), P. 233–67. [in English]

14. Darling M. J., Sparkes Guber H., Smith, J. S., Stiles J. E. M. (2016). Emergent Learning: A Framework for Whole-System Strategy, Learning, and Adaptation. *The Foundation Review*, 8(1), P. 59–73. [in English]

15. Brailas A., Koskinas K., Alexias G. (2017). Teaching to emerge: Toward a bottom-up pedagogy. *Cogent Education*, 4(1). DOI: 10.1080/2331186X.2017.1377506 [in English]

16. Menon P. (2015). Military Education in India: Missing the Forest for the Trees. *Journal of Defence Studies*, 9 (4), P. 49–69. [in English]

17. Koval M. S., Koziar M. M., Lytvyn A. V. (2018). Pedagogichna model formuvannia gotovnosti fakhivtsiv tsyvilnogo zakhystu do profesiinoi diyalnosti [Pedagogical model of formation of readiness of specialists of civil life protection to professional activities]. *Visnyk LDUBZhD* [Bulletin of Lviv State University of Civil Life Protection], 18, S. 143–151. [in Ukrainian]
18. Mulvenon J. (2008). “True is False, False is True, Virtual is Reality, Reality is Virtual”: Technology and Simulation in the Chinese Military Training Revolution. In Kamphausen R., Scobell A., Tanner T. (eds.), *The “People” in the PLA : Recruitment, Training, and Education in China’s Military* (P. 49–98). Carlisle, PA : U.S. Army War College, All Strategic Studies Institute. [in English]
19. Johnson D. E., Moroney J. D. P., Cliff R., Markel M. W., Smallman L., Spirtas M. (2009). *Preparing and Training for the Full Spectrum of Military Challenges. Insights from the Experiences of China, France, the United Kingdom, India, and Israel*. Santa Monica: RAND National Defense Research Institute. [in English]
20. In-Bum Chun. (2017). Korean Defense Reform: History and Challenges: Report. *Brookings Papers*. URL: <https://www.brookings.edu/research/korean-defense-reform-history-and-challenges/> [in English]
21. Ki-Joo Kim. (2014). The Soldier and the State in South Korea: Crafting Democratic Civilian Control of the Military. *Journal of International and Area Studies*, 21(2), P. 119–131. [in English]
22. Ganguly R. (2015). India’s Military: Evolution, Modernisation and Transformation. *India Quarterly*, 71(3), P. 187–205. [in English]
23. Seungsook M. (2005). *Militarized Modernity and Gendered Citizenship in South Korea*. Durham, NC: Duke University Press. [in English]
24. Seungsook M. (2005). Gender, Conscription, and Popular Culture in Contemporary Korea. *The Sigur Center Asia Papers, Hahn Moo-Sook Colloquium in the Korean Humanities*, p. 15–27. URL: <https://www2.gwu.edu/~sigur/assets/docs/scap/SCAP26-HMS05.pdf> [in English]
25. National Defense Academy. URL: https://www.mod.go.jp/nda/english/files/files/1570061364phpDKjsxi/2018_nda_brochure_english.pdf [in English]